

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Malin Tobin Zielinski, (malto8), Specialistläkare
Granskad av: Karin Svensson, (karfi1), Överläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2025-11-10

Giltig till: 2027-11-05

Läkemedelsordinationer – radiologi (SÄS)

Efter behovsbedömning av röntgensjuksköterska får läkemedel delas ut enligt nedanstående Generella ordination (HSLF-FS 2017:37). Ordinationen omfattar läkemedel som får ges utan kontakt med läkare.

Förändringar sedan föregående version

Justering av textinnehåll. Uppdatering av kontraindikationer i listan över generella ordinationer. Uppdatering av källor och hänvisningar. Ändring av innehållsansvarig och innehållsgranskare.

Förutsättningar

Enligt HSLF-FS 2017:37 får läkemedel som ordineras enligt generellt direktiv ges till patient av röntgensjuksköterska efter att en röntgensjuksköterska gjort en behovsbedömning. Ordinationen omfattar läkemedel som får ges av sjuksköterska utan kontakt med läkare. Detta måste ske med stor restriktivitet och läkare skall ta ställning till eventuell fortsatt läkemedelsbehandling.

Genomförande

Patienter skall snabbt kunna få symptomlindring vid tillstånd som inte först behöver bedömas av läkare. Dessa ordinationer gäller endast vid tillfälligt behov och med noggrant beaktande av känd

överkänslighet eller andra kontraindikationer hos varje patient.

Givna läkemedel samt behovsbedömningen ska dokumenteras och signeras i PACS. Ansvarig röntgensjuksköterska är skyldig att känna till informationen i FASS om det aktuella läkemedlet innan det ges till patient.

Verksam substans	Dos	Dosenhet	Antal gånger	Administrations sätt	Indikation	Kontraindikation
Adrenalin (Epipen, Epipen JR, Emerade)	Injektion spenna	Vuxna 300 mikrogram, barn 150 mikrogram	1	Intramuskulärt	Vid anafylaxi	Ingen känd vid akutbehandling
Midazolam	0,5-1 mg	Max 1 mg/ml	1	Intravenöst	Lugnande	Överkänslighet mot aktiv substans eller hjälpämne. Svår andningsinsufficiens eller akut andningsdepression
Natrium-klorid		9 mg/ml		Intravenöst	Spolning av venflon	Hypernatremi. Hyperkloermi. Hyperhydrering. Svår hjärtsvikt. Gravit nedsatt njurfunktion.
Heparin		5000 IE/ml			Antikoagulantia vid angiografier och interventionella ingrepp	Överkänslighet mot aktiv substans eller hjälpämne. Immunologisk medierad heparininducerad trombocytopeni Pågående/riskfaktorer för kraftig aktiv blödning Septisk endokardit. Prematura/neonatala spädbarn
Hyoscinbutyl bromid (Buscopan)	20 mg	20 mg/ml	2	Intravenöst	Tarmrelaxation, OBS! För kontraindikationer se FASS	Överkänslighet mot aktiv substans eller hjälpämne. Prostatahypertrofi med urinretention Mekaniska stenoser i mag-tarmkanalen Takykardi Myastenia gravis obehandlat trångvinkelglaukom
Sulfametoxazol, Trimetoprim (Eusaprim/B actrim forte) Vid överkänslighet ges Ciprofloxacin	1+0+0			Per os minst två timmar innan ingreppet	I samband med byte av pyelostomi/nefrostomi	Överkänslighet mot aktiv substans eller hjälpämne. Allvarligt nedsatt leverfunktion Allvarligt nedsatt njurfunktion Tidigare äkemedelsframkallad immun trombocytopeni vid användning av de aktiva substanserna Akut porfyri Spädbarn < 6 v gamla
Ciprofloxacin	750 mg x 1			Per os minst två timmar innan ingreppet	Ges vid överkänslighet av Sulfametoxazol, Trimetoprim (Eusaprim/B actrim forte)	Överkänslighet mot aktiv substans eller hjälpämne. Samtidig administrering av ciprofloxacin och tizanidin
Seloken	50 mg x1		1	Per os. 1 timme innan undersökning	Ges inför DT coronarangiogram om puls är över 60 och BT ≥ 110 mmhg.	Överkänslighet mot aktiv substans eller hjälpämne. Kardiogen chock Sjuk sinusknuta (om ej PM) AV-block II-III Instabil icke kompenserad hjärtsvikt Inotrop terapi med beta-receptoragonist

						Symtomgivande hypotoni eller bradykardi Svår perifer kärlsjukdom med grangånhot
--	--	--	--	--	--	--

Dokumentinformation

Innehållsansvarig

Malin Tobin Zielinski specialistläkare, Bild- och funktionsmedicin,
SÄS

Innehållsgranskare

Karin Svensson, MLA/överläkare, Bild- och funktionsmedicin,
SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, Verksamhetschef, Klinik för Bild- och
funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Nyckelord

Ordnationer, läkemedel

Referens- och länkförteckning

1. HSLF-FS 2017:37 "Ordnation och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården" En handbok vid tillämpning av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården.
2. <http://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker/2019-6-6235.pdf>
3. Regional riktlinje för läkemedelshantering
4. [\(Microsoft Word - 180504 Riktlinjer VGR f\366r till\344mpning Soc styr nya f\366reskrift f ordination o l\344kemedelshantering\)](#)
5. Lokal sjukhusövergripande riktlinje som är ett tillägg till den regionala riktlinjen
6. [Ordnation och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvård enligt HSLFFS 2017.37, SÄS](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Malin Tobin Zielinski, (malto8),
Specialistläkare

Granskad av: Karin Svensson, (karfi1), Överläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-514148307-41

Version: 6.0

Giltig från: 2025-11-10

Giltig till: 2027-11-05